

TURUN YLIOPISTO
Kasvatustieteiden laitos

NUMMINEN LEENA: Vanginvartijasta vankilapedagogiksi
Vanginvartijan ammattikuva historiallisesta perspektiivistä nykypäivään sekä Cognitive Skills - koulutusohjelma

Lisensiaattitutkielma, 141 s. ja 2 liitettä
Kasvatustiede
Kesäkuu 2004

Tiivistelmä

Tutkimuksessa tarkastellaan vanginvartijan ammattikuvan syntymistä ja kehittymistä sekä sitä millaisena vanginvartijat näkevät työtehtävänsä ja ammattikuvansa nykypäivänä.

Tutkimuksessa oli tarkoitus selvittää historiallisesta perspektiivistä tarkastellen vanginvartijan ammatin taustoja ja sen kehittymistä eri vuosikymmenien aikana. Toisena tavoitteena oli tuoda esille vanginvartijan ammattikuvaa nykypäivänä ja sitä miten työtehtävien laajentuminen Cognitive Skills - koulutusohjelman myötä on vaikuttanut ammattikuvaan.

Tutkimusaineisto jakaantuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa on käytetty aineistona pääasiassa vanginvartijoiden ammattijulkaisua vuodesta 1899 vuoteen 1999. Tutkimuksen empiirisen osan aineisto koostuu Cognitive Skills - ohjelmassa toimivien vanginvartijoiden haastatteluista sekä lisäksi kahden vartijan haastatteluista, jotka eivät toimineet CS - ohjelman ohjaajina. Tutkimusmenetelmänä käytettiin lehtiartikkeleissa diskursiivista lukutapaa ja aineistosta nousevien merkityksien tulkintaa. Analysoin haastattelupuheen sisältöä diskurssianalyysillä.

Vanginvartijan ammatilla on tiedetty olleen pitkä ja raskas perinne, mikä näkyi myös aineistossa. Vanginvartijan ammatti on yhteiskunnallisesta näkökulmasta katsottuna välttämätön oikeusjärjestelmän osatekijä. Ammatin vaatimukset ovat vaihdelleet sen perusteella millaista kontrollipoliittikkaa maassa harjoitettiin ja kuka sitä harjoitti. Vaatimukset rikollisten parantamisesta ja yhteiskuntakelpoisiksi kansalaisiksi saattamisesta synnyttivät ammattikunnassa vuosikymmenien ajan epätietoisuutta siitä, miten tulisi toimia, että vaatimukset täytyisivät. Tästä ja muistakin ammattiinsa liittyvistä diskursseista rakentui vanginvartijoiden ammatin todellisuus historiallisesta näkökulmasta katsottuna.

Työtehtävien laajentuminen pedagogeina toimiville vanginvartijoille merkitsi omien ajatusten ja työn tarkoituksen selkiytymistä. Se vahvisti ammatillista minä - kuvaa ja lisäsi uskoa omaan kykyihin. Merkittäväksi osoittautui se, että pedagogeina toimivien ryhmä tunsivat tekevänsä laadukasta ja mielekästä vankeinhoitoa.

Avainsanat: ammattikuva, vanginvartija, vankila, Cognitive Skills -koulutusohjelma